

Andblær

Bókmenntir og draumbókmenntir

1. tbl. 1.árg. 1994.

Steinunn Ásmundsdóttir

Señor Pipino frá Argentínu

skáldið

veggirnir bækur
kaffi tóbak tequila
brennandi sól
og nístandi myrkur
dagar og nætur lífsins

brosir

orðin
ljóðin
hrjúf og ástríðufull
litir
hringur
orðin
komin langt að

öfgafullur slær
höfði við steininn
grætur ljóð
og stúlkuna frá Uruguay
sem vakti þorstann

hræddur við að slokkna
verða gamall og deyja

skáld í útleigð
komið langt að

Draumurinn um heiðina

(1992)

Ég stend ein á heiðinni.

Hauströkkrið vefur sig um frostkaldan svörðinn, hann ilmar af horfnum sumardögum og aðvífandi vetri.

Ein. Bíð eftir einhverju.

Skyggnist um, sé aðeins tungl, stjörnur háloftanna og dauft frostglit á lyngbreiðu. Dreg djúpt andann, róleg.

Heyri... fjarlægagan hófadyn.

Hófadynurinn berst úr öllum áttum, færast smám saman nær, - og nær...

Í mánaljósinu sé ég útlínur manns og hests og þegar ég lít víðar greini ég fimm hesta, fimm menn.

Þeir koma nær. Staðnæmast nokkra metra frá mér og slá um mig hring. Hestarnir ferðlúnir, sveittir og krafsa óþolnir í jörðina. Úr vitum þeirra standa gufustrókar. Ég sé ekki andlit álútra mannanna á baki hesta sinna, en þeir eru íklæddir þykkum skinnklæðum, líkt og þeir séu komnir langt að úr veðrahjóstri.

Kyrrð. Ég doka.

Að nokkrum tíma liðnum líta mennirnir loks upp og ég greini andlitin. Sný mér hægt í hring og kenni þá með nöfnum, upphátt; Grímur Thomsen, Jónas Hallgrímsson, Páll Ólafsson, Matthías Jochumsson og Benedikt Gröndal.

Hví vitjið þið mín?

Skáldin horfa á mig drjúga stund án orða eða gjörða, heimurinn stendur kyrr og augnablikið hverfist í kynngi þagnarinnar.

Jónas kinkar kolli til samferðarmanna sinna, þeir snúa hægt frá mér og ríða burt út í heiðina, hver í sína átt.

Hví vitjið þið mín?

Draumur um týnt ljóð

(1993)

Ég sef vært þegar þú sest á rúmstokkinn, ýtir blíðlega við mér og biður mig að vakna því þú sért í vandræðum og þurfir hjálp. Ég opna augun, og verð steinhissa þegar ég sé hver þú ert. Rís upp við dogg og nudda stýrnar úr augunum. Ósköp ertu annars veiklulegur og þreyttur. Og ég sem hélt að þú værir löngu dáinn! En jæja, og hvað get ég nú gert? Þú segist hafa týnt ljóði. Jahá, ljóði já. Og hvar heldurðu að þú hafir týnt því? Þú veist það ekki, en heldur að það sé í bók einhvers staðar. Ég klæði mig, bið þig að doka við og held af stað í leit að ljóðinu þínu.

Ég heimsæki fjölmarga vini mína og fæ að fara í bókaskápana hjá þeim, fletti þar öllum bókum sem ég finn eftir þig, en ljóðið virðist ekki vera í neinni þeirra. Fer sömu erinda í bókasófn, án árangurs, leita hófanna hjá mönnum sem ég veit að dá ljóðin þín og lúra á öllum þínum bókum og finn alls ekki þetta einasta ljóð sem þú hefur týnt.

Ég kem til baka, þreytt og vonsvikin og úrræðalaus með öllu. Fleygi mér á stól og segi þér að þrátt fyrir mikla leit hafi mér ekki tekist að finna ljóðið.

Og þó, bíddu nú hægur, segi ég, leyfðu mér rétt sem snöggvast að kíkja í minn eigin bókaskáp! Ég á þar nokkrar bækur eftir þig. Fer fram, horfi í hillurnar og dreg út bók. Fletti síðunum - og þarna er það, ljóðið, og ég fer alls hugar fegin með bókina inn og rétti þér.

Þú brosir fjarrænt, tekur um axlir minar og segir mér að þú hafir vitað þetta allan tímann. Undarlegt, segi ég, hvers vegna baðstu mig þá að leita ljóðsins? Vegna þess, svarar þú, að nú áttu að hætta að sækja vatnið yfir lækinn. Og þú ferð.

Eftir stend ég á miðju gólfi og hugleiði það sem hann vildi kenna mér, þessi óvænti gestur minn, Steinn Steinarr.

Draumur um fjórar gyðjur

(1993)

Síminn hringir. Ég svara og í símanum er ungur maður sem ég þekki ekki. "Þú verður að koma á torgið. Núna". Hann virðist taugaóstyrkur, hræddur og leggur strax á eftir að hafa flutt mér þessi skilaboð.

Ég lít á vinkonu mína, sem er hjá mér í kaffi og segi henni að ég verði víst að fara, án þess að ég viti hvers vegna, en ég er nógu forvitin til að kanna málið. Hún ákveður að koma með, og við tökum bílinn minn og ökum af stað.

Torgið hefur breyst. Þar sem ég staðnæmist á því miðju, sé ég hvíta, háa vegg, sem virðast vera gluggalausar bakhliðar húsa. Veggirnir mynda óslitinn hring að torginu. Hvað varð um götuna sem ég kom eftir? Það er ekkert á þessu stóra torgi, aðeins sólbakaður leirinn, máður af fótsporunum. Yfir hvelfist ljósblár himinn og birtan er undarlega sterk.

Með ærandi hávaða, sem skellur af offorsi á hvíta veggina, kemur gamall herjeppi æðandi inn á torgið. Ungur maður er aftan við stýrið, hann baðar út handleggjunum og hrópar eitthvað í angist. Mér sýnist hann vera grátandi. Herjeppinn fer stjórnlaut á einn af hvítu veggjunum. Sprungur myndast í vegginn, þær skriða um hann eins og köngurlóarvefur. Allt dettur í dúnalogn.

Ég gæti að mannum en hann er dáinn. Þögnin er óskapleg. En þegar ég fer að jafna mig heyri ég ofurlitið, mjúkt hljóð. Það kemur frá jeppanum. Ég opna hann að aftan og sé furðulega sjón. Hundruð sexhyrmdra kristalla hafa verið hengdir í þræði sem mynda vírnet í þakinu og

þar sem þeir strjúkast mjúklega hver við annan myndast ólýsanlega fagur tónakliður. Ég strýk fingrunum laust yfir kristallana, hugfangin af fegurð þeirra. Finn fyrir undarlegri orku, sem leiðir frá steinunum yfir í líkama minn.

Ég heyri rödd. Held að það sé vinkona mín, en hún er þá horfin. Röddin, hún kemur úr veggnum - í veggnum koma fram útlínur konu og líka í næsta vegg - og þeim næsta...

Í fjórum veggjum eru fjórar konur, útlínur þeirra óljósar og hvikular. Þær kalla til mín að koma og ég færi mig nær. Fegurð þeirra er mikil og klæði þeirra síður haddurinn og gagnsætt lín. Þær segja mér nöfn sín og af þeim veit ég að þær munu gyðjur vera.

Gyðjur þessar ráða fyrir örlögum mínum og biðja mig að hlíta þeim skilyrðislaust. Tvisvar enn muni þær birtast mér, en það verði seinna á ævinni. Við svo búið hverfa þær í veggina.

Jeppinn er horfinn, en eftir er gríðarstórt gat á veggnum. Ég gægist út um það og sé langa, hvíta sandströnd og marblátt hafið, svo langt sem augað eygir. Ég fer í gegn og geng á ströndinni, niður undir sjávarmál.

Hafið opnast fyrir fótum mér og myndar göng, þurr og slétt, eftir sjávarbotninum. Ég geng niður á við og horfi á hljóðlaust, litríkt og iðandi lífið í sjónum, líkt og í gegnum glerveggi á hvora hönd. Og allt í einu heyri ég þungan nið radda, lít um öxl og sé að á eftir mér í göngunum koma þúsundir manna, karlmenn, konur og börn, iklædd hvítum klæðum og öll bera þau einhverskonar verkfæri.

Ég bið enn eftir að gyðjurnar segi mér meira.